

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas \[Linki\]](#).

Otsus selle kohta, kuidas Euroopa Komisjon menetles kahte rikkumiskaebust seoses jaekaubandusruumi käsitlevate planeerimiseseadustega Saksamaal (ühised juhtumid 2238 ja 2249/2021/MHZ)

Otsus

Juhtum 2238/2021/MHZ - Alguskuupäev: {0} 01/02/2022 - Otsuse kuupäev: {0} 16/12/2022

- Asjassepuutuvad institutsioonid Euroopa Komisjon (Tuvastatud on haldusomavoli) |

Juhtum 2249/2021/MHZ - Alguskuupäev: {0} 01/02/2022 - Otsuse kuupäev: {0} 16/12/2022

- Asjassepuutuvad institutsioonid Euroopa Komisjon (Tuvastatud on haldusomavoli) |

Kaebuse esitajateks on kaks jaemüügiettevõtet, IKEA ja Decathlon, kes väitsid, et Euroopa Komisjon ei menetlenud nõuetekohaselt rikkumismenetlusi Saksamaa vastu seoses planeerimiseseaduste ja jaemüügikohtadega. Kaebuse esitajad vaidlustasid menetluseks kulunud aja, kuna esialgne rikkumiskaebus esitati 2008. aastal. Nad vaidlustasid ka komisjoni esitatud erinevad selgitused viivituse kohta.

Uurimise käigus esitas ombudsman komisjonile esialgsed järeldused, eelkõige selle kohta, et komisjon oli võtnud rikkumismenetluse esialgsete haldusetappidega tegelemiseks ebamõistlikult kaua aega (rohkem kui kolmteist aastat). Ta tegi ettepaneku, et komisjon peaks edasise viivitusega tegema otsuse menetluse järgmise etapi kohta.

Vastuseks ombudsmani järeldustele andis komisjon selgitusi, et põhjendada kulunud aega, ning märkis, et otsus kavatsetakse teha 2023. aasta alguses.

Ombudsman leidis, et selleks kulunud aeg ei ole põhjendatud. Ta lõpetas uurimise haldusomavoli tuvastamisega. Ta leidis, et soovitus esitamine ei ole otstarbekas, kuna komisjon võttis kohustuse teha otsus lähikuudel. Komisjon peaks andma ombudsmanile aru 2023. aasta märtsi lõpuks.

Kaebuste taust

1. 2008. aastal esitas IKEA Retail Germany Euroopa Komisjonile kaebuse Saksamaa vastu. Kaebus käsitles kahe Saksamaa liidumaa (Nordrhein-Westfalen ja Baden-Württemberg) jaemüügiettevõtete planeerimispiiranguid, mida kohaldatakse suurte jaemüügipindade suhtes (üle 800 ruutmeetri). [1]
2. IKEA väitis, et seadused kahjustavad asutamishuvaid [2] ja ELi teenuste direktiivi [3]. Komisjon algatas kaebuses rikkumismenetlust [4], saates 25. juunil 2009 Saksamaale märgukirja. Saksamaa vastas kaks kuud hiljem.
3. 2014. aastal esitas Decathlon Germany komisjonile kaebuse sama küsimuse kohta. Komisjon otsustas käsitleda IKEA ja Decathloni kaebusi ühiselt. 18. juunil 2015 saatis ta Saksamaa ametiasutustele täiendava märgukirja. Saksamaa vastas 2015. aasta augustis.
4. Sellest ajast alates on IKEA ja Decathlon komisjoniga rikkumismenetluste asjus suhelnud, sealhulgas komisjoni asjaomaste töötajatega peetud kohtumiste ja kirjavahetuse teel.
5. 2018. aastal tegi Euroopa Liidu Kohus otsuse kohtuasjas, mis käsitles jaemüügipinna piiranguid (Visseri kohtuasi). [5]
6. 2020. aasta detsembris koostas Saksamaa ruumilise planeerimise ministrite konverents suunised liidumaadele, täpsustades jaemüüjate asutamishuvaid piiravatest eeskirjadest tehtavaid erandeid.
7. 2020. aasta oktoobrist 2021. aasta augustini vahetasid kaebuse esitajad ja komisjon kirjad ning kohtusid 2021. aasta jaanuaris. Decathlon ja IKEA väljendasid oma kirjades rahulolematust selle üle, kuidas komisjon rikkumismenetlust menetles ja et see näis olevat *poliitiliselt blokeeritud*. Komisjon selgitas, et otsib rahuldavat lahendust ning kavatseb pärast Saksamaa eesistumisperioodi lõppu (detsember 2020) Saksamaa ametiasutustega uuesti alustada arutelusid.
8. 2021. aasta augustis teavitas komisjon kaebuse esitajaid sellest, et Saksamaa föderaalvalitsus oli teatanud, et lisaks eespool nimetatud suunistele kaalub ta föderaalset ruumilise planeerimise seaduse muutmist, et kehtestada selgemad sätted selle kohta, millal võivad riigiasutused teha jaemüügipinna planeerimispiirangutest erandeid. Ta märkis, et selle muudatusettepaneku võib vastu võtta 2022. aastal.
9. 17. detsembril 2021 pöördusid IKEA ja Decathlon Euroopa Ombudsmani poole.

Uurimine

10. Ombudsman algatas uurimise seoses kaebuse esitajate murega, et komisjon ei ole nõuetekohaselt menetlenud rikkumismenetlust Saksamaa vastu pärast kahte kaebust

planeerimisseaduste ja jaemüügikohtade kohta (2008/4946 ja 2015/4207).

11. Uurimise käigus vaadeldi järgmist: (i) aeg, mis komisjonil kulub rikkumismenetluse menetlemiseks; II) viivituse põhjused, mille komisjon on esitanud.

12. 22. märtsil 2022 kohtus ombudsmani uurimisrühm komisjoniga ja tutvus komisjoni toimikutega. Kaebuse esitajad esitasid märkusi ombudsmani aruande kohta, mis käsitles kohtumist komisjoniga ja inspekteerimist [6] . 15. juulil 2022 saatis ombudsman komisjonile oma esialgsed järeldused [7] . Komisjoni 14. oktoobri 2022. aasta vastus edastati kaebuse esitajatele. Nad esitasid oma märkused 16. novembril 2022.

Viivitus ja selle põhjendus

Ombudsmanile esitatud esialgsed argumendid

13. Kaebuse esitajad väitsid, et menetlus on võtnud ebaproportsionaalselt palju aega (seni üle 13 aasta) ning et viivituse põhjused, mida komisjon esitas, ei olnud usaldusväärsed ja on aastate jooksul muutunud. Kaebuse esitajad on saanud aru, et poliitilised kaalutlused ja riiklik mõju on takistanud rikkumismenetluse lõpuleviimist.

14. Kohtumisel ombudsmani uurimisrühmaga väitis komisjon , et juhtumid on keerulised, hõlmates vastuolu ELis asutamisevabaduse õiguse ning linna- ja maakonnaplaneeringu, sealhulgas keskkonna- ja tarbijakaitsega seotud probleemide vahel. Ta juhtis tähelepanu ka Saksamaa föderaalüsteemi keerukusele, kuna see mängis viivituses rolli.

15. Komisjon tunnistas, et juhtum on üks pikimaid rikkumismenetlusi, mis algatati 2008. aastal. 2017. aastal peatati menetlus kuni Visseri kohtuasjas lõpliku otsuse tegemiseni. Pärast kohtuotsuse tegemist 2018. aastal algatas komisjon juhtumid uuesti.

16. Komisjon märkis siiski, et viivitusele aitasid kaasa ka 2017. aasta Saksamaa valimised ja ministrite portfelli muutmine. Ta lisas, et ta on jätkanud seonduvate muudatuste, näiteks Saksamaa ruumilise planeerimise ministrite konverentsi suuniste analüüsimist.

17. Komisjon kirjeldas üksikasjalikult ka muid meetmeid, mida ta oli rikkumismenetluse ajal võtnud, et tagada, et liikmesriigid järgiksid asutamisevabadust. 2018. aastal avaldas komisjon teatise jaemüügisektori kohta [8] , milles määrati kindlaks parimad tavad, millest liikmesriigid selles sektoris reformivad, ning samuti praktilise juhendi [9] riiklikele või piirkondlikele ametiasutustele jaemüügisektori reformimise kohta. Komisjon korraldas ka seminare ja muid algatusi, sealhulgas sidusrühmi.

18. Komisjon väitis, et ta oli teadlikult otsustanud seda küsimust käsitleda Saksamaa ametiasutustega peetava dialoogi kaudu, selle asemel et edendada rikkumismenetluse ametlikke etappe. Ta ütles, et see on teinud edusamme nendel juhtudel aeglane protsess .

19. Komisjon korraldas Saksamaa asjaomaste ametiasutustega märkimisväärsel arvul kahepoolseid kohtumisi ja muud liiki kohtumisi. See hõlmas 2019. aasta jaanuaris toimunud kohtumist, kus osalesid kaebuse esitajad, Saksamaa föderaal- ja riigiasutused ning komisjon (koos õigustalituse ja kaubanduse peadirektoraadi esindajatega).

20. Komisjon ütles, et ta ei kavatse rikkumismenetlust niipea lõpetada, kuna dialoog Saksamaa ametiasutustega on veel pooleli ja Saksamaa ametiasutustel on veel mitu sammu astuda.

21. Komisjon märkis, et võib olla võimalus see juhtum lõpetada „võimalusega seotud põhjustel“. Ta märkis, et ta võib sellise otsuse vastu võtta isegi siis, kui ta leiab, et siseriiklik õigus/praktika ei ole ilmselgelt liidu õigusega kooskõlas. Sellistel juhtudel on komisjoni lõppkirjas üksikasjalikult kirjeldatud õiguslikku olukorda ja selle vastuolu ELi õigusega, samuti konkreetseid asjaolusid liikmesriigis, kes võib juhtumi lõpetada. Kaebuse esitajad saavad seda kirja kasutada osana siseriiklikul tasandil toimuvast õiguslikust vaidlustamisest. Kui kaebuse esitaja otsustab esitada juhtumi, mis on võimaluse alusel lõpetatud, liikmesriigi kohtule, võib liikmesriigi kohus otsustada taotleda Euroopa Liidu Kohtult eelotsust, mis on menetlus, millesse komisjon korrapäraselt sekkub.

22. Oma märkustes kontrolliaruande kohta [10] väitsid kaebuse esitajad, et hoolimata komisjoni seisukohtadest juhtumi keerukuse kohta ei järginud komisjon kohaldatavaid eeskirju, eelkõige Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 258 [11]. Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, peaks ta esitama selles küsimuses põhjendatud arvamuse. Komisjon on saatnud kaks märgukirja, milles ta märkis, et see on nii, ning miski ei viita sellele, et ta oleks oma seisukohti muutnud. *Visseri* kohtuasjas tehtud otsus üksnes tugevdas komisjoni õiguslikku hinnangut.

23. Kaebuse esitajad on seisukohal, et kui 2019. aasta jaanuaris toimunud kohtumine välja arvata, on komisjoni võetud meetmete eesmärk menetlus edasi lükata.

24. Kaebuse esitajad väljendasid muret seoses komisjoni väitega, et komisjon võib nende juhtumi „võimalusega seotud põhjustel“ lõpetada. Kuigi komisjon viitas võimalusele esitada õiguslik kaebus riiklikul tasandil, on komisjon teadlik, et nad on seda juba teinud. Kaebuse esitajad esitasid rikkumiskaebused pärast seda, kui Saksamaa föderaalne halduskohus leidis, et Saksamaa planeerimisseaduses sätestatud piirangud on põhjendatud (proportsionaalsed). Kui rikkumismenetlus lõpetatakse võimaluse alusel, väitsid kaebuse esitajad, et Saksamaa halduskohus ei vaata asja läbi ega edasta oma juhtumit Euroopa Liidu Kohtule.

25. Kaebuse esitajad märkisid ka, et kuigi komisjoni ametnikud, kes nende juhtumit käsitlesid, on säilitanud nendega hea suhtluse, ei ole neile pärast *Visseri* kohtuasjas tehtud otsust esitatud põhjendusi jätkuva viivituse kohta. Selle aja jooksul ei olnud Saksamaa asjakohased õigusnormid muutunud.

Ombudsmani esialgne hinnang

26. Komisjoni rikkumismenetluse algatamisest on möödunud üle kolmeteistkümne aasta, kuid komisjon ei ole suutnud teatada, millal menetlus lõpeb. **Ombudsman asus esialgsele seisukohale, et selline märkimisväärne viivitus ei ole mõistlik.** Erinevad argumendid, mille komisjon esitas viivituse põhjendamiseks, näisid osaliselt kumuleeruvad ja tulenesid sellest, et komisjon ise ei teinud otsust küsimuses, kas asja menetleda või mitte. Igal objektiivsel seisukohal on kolmteist aastat ebaproportsionaalselt pikk aeg liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse haldusetappidega tegelemiseks. Viivitusel on olnud kaebuse esitajatele vaieldamatult negatiivne mõju.

27. Seda arvesse võttes leidis ombudsman, et komisjonil on kohustus teha otsus rikkumismenetluse järgmise etapi kohta, ning kutsus komisjoni üles seda tegema ilma põhjendamatu viivitusega .

Komisjoni vastus ombudsmani esialgsele hinnangule ja kaebuse esitajate märkused selle vastuse kohta

28. Komisjon viitas oma viimasele tegevusele seoses kaebuse esitajate rikkumisjuhtumitega. Pärast kohtumist ombudsmani uurimisrühmaga 2022. aasta märtsis kohtus komisjon 2022. aasta aprillis Saksamaa ametiasutustega veebis. 2022. aasta mais saatis komisjon Saksamaa valitsusele loetelu üksikasjalikest küsimustest, mis käsitlesid Saksamaa ruumilise planeerimise ministrite konverentsi 2020. aasta detsembris avaldatud suuniseid erandimenetluste kohta. 2022. aasta augustis vastas Saksamaa valitsus. Vahepeal arutas komisjon 2022. aasta juulis juhtumeid Saksamaa valitsusega. 2022. aasta septembris ja oktoobris vahetas komisjon Saksamaa ametiasutustega rohkem teavet. Komisjonil oli ka täiendavaid kontakte kaebuse esitajatega ja ta kavandas nendega kohtumise 2022. aasta oktoobris.

29. Kõigi nende kohtumiste ja teabevahetuse eesmärk oli koguda teavet, et teha otsus rikkumismenetluse kohta 2023. aasta alguseks.

30. Komisjoni arvates on viivitusel mitu põhjust.

31. Eelkõige on juhtumid õiguslikult keerulised ja poliitiliselt tundlikud kahe vastandliku huvi tõttu: asutamisvabaduse majanduslikud huvid jaemüügisektoris ning üldist huvi pakkuvad eesmärgid, nagu keskkonnakaitse, tarbijakaitse ning sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus. Juhtumid on seotud käimasolevate poliitiliste aruteludega linnade taaselustamise, maakasutuse, transpordipoliitika ja kliimameetmete ning säästva arengu üle. Saksamaal (nagu teistes ELi liikmesriikides) vastutavad jaemüügisektori õigusraamistiku eest liidumaad, samas kui omavalitsustel on selle raamistiku kohaldamisel teatav autonoomia.

32. Komisjon rõhutas, et ta on pidevalt jälginud jaemüügiettevõtete küsimust eri liikmesriikides. Olukord kogu ELis on väga keeruline, hõlmates erinevaid eeskirju ja määrusi riiklikul, piirkondlikul ja mõnikord kohalikul tasandil.

33. Komisjon kordas, et viivitus oli osaliselt tingitud vajadusest oodata ära kohtumenetluste tulemused [12] ja teenuste direktiivi rakendamine (mis pidi olema täielikult rakendatud 2010. aastaks).

34. Komisjon märkis ka, et kui enne Visseri kohtuotsust vaidlustas Saksamaa komisjoni seisukoha, siis pärast seda, kui otsus tehti, on Saksamaa valitsus „konstruktiivselt“ võtnud komisjoni väljendatud muredega tegelemiseks kohustuse. Need arutelud olid keerulised ja aeganõudvad.

35. Ta väitis, et kuigi õigusraamistiku muutmine nende arutelude ajal oli ebarealistlik, pakub Saksamaa õiguses ette nähtud erandite tegemise korra tugevdamine praktikas „*võimalust tagada parem vastavus ELi õigusele*“ Saksamaa jaemüügiettevõtete asutamise raamistikule. Komisjon on täielikult pühendunud aktiivsele koostööle Saksamaa ametiasutustega, et töötada välja elujõuline jaekaubandusettevõtete süsteem, millest saaksid kasu sellised ettevõtjad nagu kaebuse esitajad.

36. Komisjon ei nõustu kaebuse esitajate väitega, et ta ei ole järginud ELi toimimise lepingu artiklit 258, kuna ta oli kohustatud esitama põhjendatud arvamuse. Euroopa Liidu Kohus on pidevalt tunnistanud, et komisjonil on kaalutusõigus otsustada, kas ja millal alustada rikkumismenetlust või anda asi Euroopa Liidu Kohtusse. Komisjon võib juhtumi lõpetada „võimalusega seotud põhjustel“, kuigi liikmesriigi õigus või tava ei ole ilmselgelt õiguslikult kooskõlas ELi õigusega. Komisjon ei ole kohustatud esitama põhjendatud arvamust isegi siis, kui ta leiab, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust.

37. Kaebuse esitajad tervitasid meetmeid, mida komisjon võttis pärast kohtumist ombudsmani uurimiserühmaga 2022. aasta märtsis. Komisjon võttis kaebuse esitajatega ühendust aga alles 2022. aasta septembris.

38. Kaebuse esitajad nõustuvad komisjoniga, et juhtumid on õiguslikult keerulised. Nad väitsid siiski, et Saksa seadused on kas asutamisvabadusega kooskõlas või mitte. Kuna komisjon on saatnud kaks märgukirja, oli komisjoni seisukoht selge juba enne seda, kui kaks Euroopa Liidu Kohtu otsust toetasid nende õiguslikku seisukohta. Kaebuse esitajad tunnistasid, et komisjonil on rikkumisjuhtumite käsitlemisel kaalutusõigus. Kui ta aga leiab, et tegemist on põhivabaduste selge rikkumisega, peab ta hindama õigusnormi rikkumist oma kaalutusõiguse alusel tehtud otsuses, mida ta ei ole käesoleval juhul teinud.

39. Kaebuse esitajad väitsid, et nad on seoses oma kohtuasjadega pöördunud juba Saksamaa kohtute poole, kuid föderaalne halduskohus otsustas asja Euroopa Liidu Kohtusse mitte saata. Seega, kui komisjon lõpetaks nende juhtumi võimaluse alusel, käsitledes seda küsimust paremini liikmesriikide kohtutes, nõustuks ta sisuliselt sellega, et asutamisvabaduse õigust kahjustatakse. See õõnestaks komisjoni usaldusväärsust aluslepingute täitmise järelevalvajana.

40. Kaebuse esitajad on mures komisjoni seisukoha pärast, et erandimenetluste laialdasem kasutamine võib tagada ELi õiguse järgimise. Komisjonile esitatud kaebustes selgitasid kaebuse esitajad, et erandimenetluste nõuded on ebaselged ja erandi tegemise eest vastutaval

asutusel on selleks täielik kaalutusõigus. Erandiklausli mis tahes muutmise ei muuda olukorda Saksamaa ruumilise planeerimise õiguse alusel, kui taotlejatel ei ole õigust erandile nendest määrustest, mis ei ole kooskõlas liidu õigusega. Seega on raske mõista, kuidas erandimenetlus võib praktikas tagada nõuetele vastavuse.

Ombudsmani lõpphinnang

41. Komisjon on teatanud, et teeb otsuse kaebuse esitajate rikkumisjuhtumite kohta 2023. **aasta alguseks**. Kui ta seda teeb, siis on esimese kaebuse esitamisest möödunud peaaegu 14 aastat. Kuigi komisjon ei ole selle aja jooksul kindlasti toimikus osalenud, jääb ombudsman oma esialgse järelduse juurde, et kõnealune viivitus ei ole kõnealust küsimust arvestades mõistlik. Kogu oma tegevuses peab komisjon järgima hea halduse põhimõtteid, mille hulka kuulub nõue, et otsused tuleb teha mõistliku aja jooksul.

42. Ombudsman leiab, et viivituse põhjused, mille komisjon esitas, on peamiselt tingitud komisjonist. Komisjon väitis, et selle rikkumismenetluse menetlemiseks kulunud aeg on tingitud keerulisest õiguslikust olukorrast ja riiklikust poliitikast. On selge, et ELi liidumaade õiguslikud eripärad ei ole komisjoni jaoks uued ja 13 aasta jooksul võib riiklik poliitiline maastik mitu korda muutuda. Seda tegelikkust tuleks arvesse võtta komisjoni rikkumismenetluse strateegias. Lisaks on komisjoni töötajatel, kes tegelevad rikkumiskaebustega, märkimisväärsed õigusalsed teadmised ja nad peaksid suutma käsitleda keerulisi õigusküsimusi mõistliku aja jooksul.

43. Samas tunnistab ombudsman, et komisjon võttis selle menetlusega tegelemise ajal mitmeid meetmeid. See hõlmas meetmeid, mille eesmärk oli tagada, et teised liikmesriigid austaksid ELi õigust asutamisevabadusele (need hõlmasid teatist, suuniseid ja seminare), ning otsest dialoogi Saksamaa ametiasutustega, mis on ombudsmani uurimise käigus selgelt intensiivistunud. Ombudsman leiab ka, et komisjonil oli põhjendatud otsus oodata ära kahe eespool nimetatud kohtuasja tulemused, [13] kuigi rikkumismenetluse üheaastane peatamine Visseri juhtumi [14] tulemuseni näib pikk.

44. Komisjon märkis, et viivitus tulenes osaliselt tema valikust pidada dialoogi Saksamaa ametiasutustega, mitte võtta ametlikke meetmeid rikkumismenetluses. Kuigi komisjon on kohustunud võimaluse korral kasutama dialoogi, et veenda liikmesriike viima oma siseriiklikud õigusaktid vastavusse ELi õigusega, on ta seadnud ka eesmärgi käsitleda õigeaegselt rikkumiskaebusi ja menetlusi. [15] Teatavasti ei saa sellist dialoogi kasutada õigustusena põhjendamatu viivitusele rikkumismenetluse haldusetappides.

45. Ombudsman järeldab, et komisjon ei suutnud põhjendada kolmeteistkümne aasta möödumist rikkumismenetluse haldusetappidega tegelemisest. **See on haldusomavoli**. Kuna komisjon teatas, et teeb otsuse 2023. aasta alguses, on ombudsman otsustanud, et soovitude esitamine ei ole otstarbekas.

Järeldus

Uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle juhtumi järgmise järeldusega:

Komisjon ei suutnud põhjendada kolmeteistkümne aasta möödumist rikkumismenetluse haldusetappidega tegelemisest. See on haldusomavoli.

Võttes arvesse komisjoni võetud kohustust võtta otsus vastu 2023. aasta alguses, kutsub ombudsman komisjoni üles esitama selle kohta 2023. aasta märtsi lõpuks aruande.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajaid ja komisjoni.

Emily O'Reilly Euroopa Ombudsman

Strasbourg, 16. detsember 2022

[1] Sellised ettevõtted on keelatud, kui jaemüügiprojekt: a) teenib eeldatavasti üle 30 % oma käibest klientidega, kes elavad väljaspool linna ja seda ümbritsevat piirkonda („järjekindluse põhimõte“); b) eeldatavasti häirib see 10 % või rohkem turgu valitsevate jaemüüjate käibest („kahjustamise vältimise põhimõte“) ja c) tema müügiplaan on teatava protsendi ulatuses pühendatud „linnakeskuse asjakohasele sortimendile“, nagu lambid, vaibad, köögitarbed jne (edaspidi „integratsioonipõhimõte“). Tingimus c on seotud poliitilise eesmärgiga kaitsta linnakeskusi, samas kui tingimused a ja b on seotud majanduslike huvidega.

[2] Õigus asutamisvabadusele on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 49.

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32006L0123>
[Linki]

[4] Lisateave ELi rikkumiskaebuste ja -menetluste kohta:
https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure_en

[5] Otsus puudutas munitsipaalplaneeringuid, mis tähendasid, et väljaspool kesklinna asuvas geograafilises piirkonnas keelustati selliste kaupade jaemüük, mis ei ole mahukad kaubad (näiteks kingad ja rõivad). Keelu eesmärk oli säilitada omavalitsuse kesklinna elujõulisus ja vältida linnas vabade ruumide olemasolu hea linna- ja maakonnaplaneeringu huvides. Euroopa Liidu Kohus kinnitas, et: jaemüük on teenus ja see kuulub teenuste direktiivi kohaldamisalasse; teenuste direktiivi kohaldatakse jaemüügiettevõtete suhtes olenemata sellest, kuidas liikmesriigid seda reguleerivad (näiteks planeerimiseeskirjade kaudu); keeld müüa mittevoorkaupu väljaspool kesklinna on territoriaalne piirang teenuste direktiivi tähenduses (artikli 15 lõike 2 punkt a); kesklinna kaitse võib kujutada endast ülekaalukat üldist huvi, kui on täidetud mittediskrimineerimise, vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimus.

